

De Stelling Badhoevedorp

Eerste stappen naar een Omgevingsvisie voor Badhoevedorp vanuit bewonersperspectief

De Stelling Badhoevedorp

Inhoud:

1. Voorwoord	pagina 3
2. Samenvatting Stelling Badhoevedorp	pagina 5
3. Achtergrond	pagina 7
4. Multifunctionele groene buffer voor bewoners	pagina 10
5. Concrete uitwerking Stelling Badhoevedorp	pagina 14
6. Voortgang en vervolgstappen (maart 2017)	pagina 21
7. Bijlage: Projectplan Groenste Idee 2016	pagina 24

Badhoevedorp, april 2017
Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp

Met dank aan:

Vincent Kuypers (advies), Ivo Wierda, Jan Jacobse (documentatie en afbeeldingen) en Merel Dedding (onderzoek Groen Badhoevedorp, afbeelding p. 19)

1. Voorwoord: eerste stappen naar een Omgevingsvisie

De Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp is sinds 2015 actief bezig met voorbereiding van een Omgevingsvisie vanuit bewonersperspectief. De eerste stappen werden gezet met een openbaar Dorpsraadcafé voor bewoners rond de vraag "Wat is er nodig in Badhoevedorp?" gevolgd door het verzamelen van input op de Jaarmarkt en bij andere openbare Dorpsraadbijeenkomsten.

Dit resulteerde in de eerste zes speerpunten voor de agenda voor de toekomst van Badhoevedorp: groen, bescherming tegen (ultra)fijnstof en (grond)geluid, een levendig centrum als plek waar je graag naar toe gaat, veilige en aantrekkelijke loop-en fietsroutes, bussen en (betaalbare) woningen voor alle doelgroepen. De agenda zal dit jaar verder worden uitgebreid, met onder andere aandacht voor jeugd en wonen met zorg. Met de agenda kan Badhoevedorp transformeren tot een toekomstbestendig dorp, waar het ook ná 2030 voor iedereen, jong en oud, goed wonen en werken is.

Voor samenwerking met en betrekken van (nieuwe) bewoners en ondernemers is in een zogeheten "mozaïek" als Badhoevedorp, aandacht voor en zichtbaarheid van onderlinge verbindingen een voorwaarde. Dat heeft geleid tot het initiatief voor de nieuwe papieren Dorpsgids en voor het digitale bewonersplatform HalloBadhoevedorp¹ dat nu wordt ontwikkeld. Daarvoor konden wij gemeentelijke subsidie inzetten uit het ons toegekende budget voor verbetering en verbreding van participatie.

Onze uitgangspunten voor participatie zijn terug te vinden in de bekende publicatie van het SCP². De uitgangspunten voor inrichting van de openbare ruimte zoals in de toekomstige Omgevingswet als gebruik, maatschappelijke functie en gezondheid, willen wij graag toepassen bij de verdere inrichting van Badhoevedorp. Badhoevedorp heeft al een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte: dat biedt kansen om ervaring op te doen met nieuwe mogelijkheden om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Met het oog op de demografische ontwikkelingen en gegeven dat mensen langer thuis wonen, hebben wij al een beweegvriendelijkheidsscan uitgevoerd.³ Daarnaast willen wij in zetten op de methode "placemaking" (die deels ook in Hoofddorp centraal is toegepast). Om kennis op te doen over de Omgevingswet zijn landelijke bijeenkomsten bezocht. Daar zijn ook de contacten gelegd die hebben geleid tot de mogelijkheid om het leertraject Omgevingsvisie van de Democratic-Challenge te volgen.

Vanwege de urgentie van het daadwerkelijk omleggen van de A9 en het verdwijnen van het Wandelbos is het afgelopen jaar het plan voor de Stelling Badhoevedorp ontwikkeld. Dit is een nadere uitwerking van de speerpunten groen/bescherming tegen (ultra)fijnstof en (grond)geluid, uitnodigende loop-en fietsroutes en aantrekkelijke plekken om naar toe te gaan.

Bij de gemeente bestaat inmiddels draagvlak om in ieder geval delen van het plan voor de Stelling Badhoevedorp gezamenlijk uit te werken dan wel mogelijke uitwerking nader te onderzoeken. Betrekken van bewoners bij de directe leefomgeving is een vast onderdeel van iedere stap.

Binnenkort volgt ook een nadere globale uitwerking van het verdere traject dat de VDB wil inzetten om tot een Omgevingsvisie vanuit bewonersperspectief te komen. Een visie opstellen is wat ons betreft geen lineair proces. Aanknopingspunten voor een visie zijn te vinden op zowel structuur- en

¹ <http://hallobadhoevedorp.nl/>

² "Niet buiten de burger rekenen" SCP 2016

³ Begeleid door het Kenniscentrum Sport/Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen; resultaten beschikbaar tweede kwartaal 2017

planniveau als op uitvoerings- en beheerniveau⁴. Punten van aandacht zijn de plaats van de plan-MER⁵ in het proces en het instrumentarium om een visie ook werkelijkheid te laten worden.

Basis voor de visie zijn het Masterplan Badhoevedorp (2008) en de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2013). Met de omlegging van de A9 vanwege leefbaarheid liep de gemeente voorop in de zorg voor de omgevingskwaliteit. De centrale plaats voor voetganger en fietser in het Masterplan past hierbij. De manier waarop mensen gebruik maken van ruimte en behoefte hebben aan voorzieningen is in de Structuurvisie al leidend. Toetsingscriteria uit deze visie als sociale duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit - inclusief ecologische duurzaamheid en gezondheid - zijn aanknopingspunten waarmee de inzet voor een duurzame gemeente is verankerd. Het "aantrekkelijk, veilig en gezond leefklimaat" dat het gefuseerde Haarlemmermeer biedt, zal ook de contour zijn voor de Omgevingsvisie voor Badhoevedorp.

⁴ <https://www.tonnaer.nl/publicatie/goed-omgevingsplan-vereist-ten-minste-omgevingsvisie-light/>

⁵ http://api.commissiemer.nl/docs/mer/diversen/39_omgevingswet_en_milieueffectrapportage.pdf

2. Samenvatting Stelling Badhoevedorp

De **Stelling Badhoevedorp** is een groen landschap in en rondom Badhoevedorp als hedendaagse manier om bewoners te beschermen tegen invloeden van buitenaf zoals (ultra)fijnstof en (grond)geluid. Een robuuste groene buffer in en rondom het dorp, die Badhoevedorp verbindt met de omringende groen/ blauwe structuren, maar ook versterking geeft aan de groene dooradering van het dorp.

In Badhoevedorp is veel groen gekapt vanwege de omlegging van de A9 en de bekostiging daarvan. Door de economische situatie van de afgelopen jaren is veel van de aanleg van nieuw groen uit de plannen verdwenen. Voor het terug planten van het overblijvende compensatiegroen wordt een perspectief van twintig jaar gehanteerd.

Twintig jaar: dat is een hele generatie. Dit terwijl de (cumulatieve) belasting van het leefmilieu door (ultra)fijnstof en (grond)geluid ook na de omlegging de komende jaren alleen maar zal toenemen.

Voor bewoners betekent de Stelling Badhoevedorp dat zij alsnog een groene omgeving en een bereikbaar, beleefbaar en toekomstbestendig landschap krijgen. Een landschap buiten het dorp: aaneengesloten groen in plaats van verspreide gebieden en smalle stroken. En een landschap binnen het dorp: slim gebruik maken van zichtgroen en zo een groen wandelnetwerk door het dorp ontwikkelen.

Het plan voor de Stelling Badhoevedorp is een eerste stap om gezamenlijk Badhoevedorp te transformeren tot een toekomstbestendig dorp: een plek waar het ook na 2030 goed wonen en werken is, voor iedereen, van jong tot oud.

De Stelling Badhoevedorp sluit aan bij de oorspronkelijke plannen voor een "monumentaal groen landschap". Tussen fort Vijfhuizen en het oude fort Schiphol worden alle (mogelijke) groengebieden en – gebiedjes verbonden tot een samenhangend geheel. Het grote aantal partijen, met verschillende grondposities en verschillende belangen, vereist netwerkontwikkeling maar ook gezamenlijke ontwikkeling van het gebied. Het concept collectieve gebiedsontwikkeling⁶ kan daarvoor een kader bieden. De inzet is het inrichten van een gezonde en duurzame leefomgeving met meerwaarde voor alle betrokkenen.

Dat vraagt om een andere blik en de bereidheid om integrale afwegingen te maken. Keuzes bij inrichting worden dan niet meer uitsluitend gebaseerd op ruimtelijke en/of beeldkwaliteit. Veiligheid, gezondheid, effect op (ultra)fijnstof en/of (grond)geluid, maar ook concepten als beweegvriendelijkheid, biodiversiteit, voedselvoorziening circulaire economie worden meegewogen.

⁶ <http://www.platform31.nl/publicaties/framework-voor-werken-met-meervoudige-waardecreatie-bij-collectieve-gebiedsontwikkeling>

Dat vraagt ook om durf om sector- en projectgrenzen te overstijgen en de bereidheid in de praktijk innovatieve landschappelijke maatregelen te onderzoeken die bij een uitsluitend theoretische en tweedimensionaal modelmatige aanpak buiten zicht blijven, met name voor grondgeluid.

Slim gebruikmaken van bestaand groen of bebouwing en creatief zoeken naar de optimale manier om alle groene elementen naar hun functie(s) in samenhang met elkaar en met de omgeving te brengen, is essentieel. De mogelijkheid voor bewoners om hierbij betrokken te zijn en invloed uit te oefenen, is onlosmakelijk verbonden met een “gezondheidsadaptieve” landschappelijke inrichting.⁷

De Stelling Badhoevedorp is een kans om nu te investeren in innovatieve, gezonde en duurzame gebiedsontwikkeling en daarmee toekomstige (en voorzienbare) verslechtering van de kwaliteit van de leefomgeving te voorkomen.

De winst van een integrale landschappelijke inpassingblik en betrokkenheid van bewoners betaalt zich in alle gevallen uit in maatschappelijk rendement. Niet alleen voor Badhoevedorp, maar ook in de Haarlemmermeer en uit te breiden naar de gehele luchthavenregio.

⁷ Getuige het “beleef-het-mee-”bezoek van het Programma *Alles Is Gezondheid* aan Hoofddorp Centraal najaar 2016

3. Achtergrond

De **Stelling Badhoevedorp** zal onderdeel zijn van de Omgevingsvisie vanuit bewonersperspectief die de Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp aan het voorbereiden is. Zie hiervoor de Inleiding.

De **Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp (VDB)** komt sinds 1932 op voor het algemeen belang van allen die wonen en werken in Badhoevedorp. Vanaf 2013 is de VDB met partijen in gesprek over de meerwaarde die goede landschappelijke inpassing heeft voor een toekomstbestendig dorp.⁸

Dit jaar, als de nieuwe weg opengaat, bestaat de VDB 85 jaar en in de loop van 2017 start een digitaal bewonersplatform⁹. In combinatie met de maandelijks openbare bijeenkomsten wordt daarmee de betrokkenheid van bewoners bij de ontwikkelingen in hun dagelijkse leefomgeving versterkt. Het initiatiefplan voor de Stelling Badhoevedorp is opgesteld door een denktank van bewoners (actieve leden van de VDB, maar ook ongebonden) in samenwerking met een inhoudelijk deskundige¹⁰. Het plan is gebaseerd op input van bewoners¹¹ en is uitdrukkelijk een globaal werkdocument. Uitwerking, invulling en uitvoering gebeurt zoveel mogelijk in dorpsbrede en inclusieve samenwerking met bewoners. Het plan is te zien als een eerste stap om gezamenlijk Badhoevedorp te transformeren tot een plek waar het ook na 2030 goed wonen en werken is, voor iedereen, van jong tot oud.

Waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving voor Badhoevedorp is een complexe opgave waarbij veel partijen zijn betrokken, grote (financiële) belangen spelen en waarbij veel besluiten al jaren geleden zijn genomen.

Welke ruimte hebben bewoners om hun leefomgeving te beïnvloeden? Maken van een Omgevingsvisie vanuit bewonersperspectief is een middel om die ruimte in te nemen en van Badhoevedorp een goed voorbeeld te maken van een toekomstbestendige en gezonde ruimtelijke inrichting. Tot standkoming van een robuuste groene structuur in en om Badhoevedorp – “De Stelling Badhoevedorp” – is vanuit deze visie een noodzakelijke voorwaarde om de balans weer in het voordeel van de bewoners te doen uitkomen.

Badhoevedorp is een kern van 12.000 inwoners aan de rand van de gemeente Haarlemmermeer, uitbreiding met ca. 4000 bewoners is gepland. Het dorp wordt alleen door de Ringvaart gescheiden van Amsterdam. De directe omgeving van Badhoevedorp bestaat vrijwel volledig uit infrastructuur: provinciale wegen, rijkswegen (A4, A5 en A9) en intensieve treinverbindingen omgeven het dorp. Badhoevedorp valt net buiten de contouren van het gebied van Luchthaven Schiphol, dat hemelsbreed op 1 kilometer afstand begint. Aan de oost- en westzijde bevinden zich industrieterreinen. Badhoevedorp ligt langs de Schipholcorridor en centraal voor de economische ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam.

⁸ Zie onder meer “Een groene buffer met kwaliteit voor Badhoevedorp” 2013

⁹ Via de coöperatie Gebiedonline

¹⁰ Vincent Kuypers, the Solid Grounds; medewerkers MNH en NMCX

¹¹ Totstandkoming van het beleidsplan VDB 2016 in “dorpscafé”, openbare bijeenkomsten en jaarmarkt.

Ook na de omlegging van de A9 zal de (cumulatieve) belasting van het leefmilieu door (ultra) fijnstof en (grond)geluid de komende jaren alleen maar toenemen. Voor de bekostiging van de omlegging van de A9 wordt veel groen in het dorp gekapt, terwijl door de economische malaise veel van de aanleg van nieuw groen uit de plannen verdween. En voor het terug planten van het overblijvende compensatiegroen wordt een perspectief van twintig jaar gehanteerd.

Twintig jaar: dat is een hele generatie.

Cumulatie uit verschillende bronnen voor geluid:

- Rijks- en provinciaalverkeer (A5, A9, A4 en Schipholweg) plus "dorps" verkeer
- Vliegverkeer Schiphol (inclusief helikopters)
- Grondgebonden activiteiten Schiphol (starten, landen, taxiën en proefdraaien)
- Treinverkeer (4 sporen)
- Industrielawaai (Schiphol en omliggende industrieterreinen)

Cumulatie uit verschillende bronnen voor Luchtqualiteit

- Fijnstof (weg- en vliegverkeer)
- (Ultra)fijnstof: de concentratie (ultrafijnstof is 50% van de concentratie op Schiphol)

Afbeelding van de omlegging A9; van de groene vlakken aan west- en oostzijde van het dorp – het Wandelbos en de sportvelden - blijft na bebouwing aan de westzijde een parkstrook over.

De A9 loopt binnenkort niet meer dwars door het dorp, maar er om heen. De omlegging wordt mede gefinancierd uit de opbrengst van de verkoop van grond binnen het dorp door gemeente Haarlemmermeer. Op plekken waar nu gereden wordt (snelwegtracé) maar ook op de plekken waar men nu nog kan wandelen of sporten. Voor de omlegging van de A9 zijn bovendien al grote hoeveelheden bomen gekapt. Straks verdwijnt niet alleen het groene talud van het snelwegtracé maar ook één van de weinige bossen in de polder, wordt natuur binnen het dorp vervangen door steen en blijft vooral zichtgroen over. Rondom het dorp verrijst geen monumentaal groen landschap of Groen Carré, maar komt een minimale ecologische zone en enkele groengebieden.

Toename van het aantal inwoners – er zijn 1775 nieuwe woningen gepland, circa 4.000 inwoners extra – en groei van de economie, betekent toename van het wegverkeer. De netto-opbrengst van de omlegging van de A9 voor de leefomgeving blijft zo heel beperkt. Met de economie zal ook het nabije Schiphol groeien, waarbij in ieder geval na 2020 een schaa sprong wordt gemaakt. De ruimte voor leefbaarheid verbetering wordt nu al niet of nauwelijks benut: er worden juist grenzen opgezocht.

Als de A9 is omgelegd, wordt de huidige weg geamoveerd. Dat betekent dat het hele centrum, het hele dorp van oost naar west, op de schop gaat. Het zal geruime tijd duren voor het hart van het dorp opnieuw is ingericht, inclusief het naastliggende winkelcentrum. Met het verdwijnen van de A9 is het dorp voor lange tijd nog niet één geheel. Badhoevedorp is een mozaïek-kern: iedere buurt is anders en dat zal ook gelden voor de nieuw te bouwen buurten. Daar komen vooral huizen uit het duurdere segment. Betaalbare woningen blijven schaars, huurwoningen worden verkocht. Dat heeft gevolgen voor de toekomstige sociale samenhang in het dorp. Bereikbaarheid van het centrum en van voorzieningen aan de rand van het dorp met ander vervoer dan de auto blijft in de plannen onderbelicht, terwijl het openbaar vervoer naar Amsterdam en Schiphol is uitgeklee d.

De ontwikkeling van een gezond evenwicht in het dorp op het gebied van wonen en werken, bereikbaarheid en mobiliteit, economie, leefbaarheid en gezondheid hangt af van de keuzes die de komende jaren gemaakt worden bij de verdere uitvoering van de plannen en door gebruik te maken van de marges die er zijn. Toekomstbestendigheid vraagt om een integrale aanpak. Klimaat, energietransitie en circulaire economie zijn verweven met een gezonde leefomgeving. Een gezonde leefomgeving is zo stil en zo fris mogelijk en biedt voldoende gelegenheid tot bewegen en ontmoeten in een groene omgeving.

Dat vraagt ook om samenwerking tussen verschillende partijen binnen en buiten het dorp: gemeente Haarlemmermeer, provincie Noord-Holland, Schiphol en gebruikers, grondeigenaren, bedrijven, ondernemers en bewoners. Naast inzet van (financiële) middelen is gedegen ondersteuning vanuit wetenschap en bemiddelende uitvoerende partijen onontbeerlijk. Deze samenwerking wil de Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp graag op gang brengen.

4. Multifunctionele groene buffer voor bewoners: “De Stelling Badhoevedorp”

De **Stelling Badhoevedorp** is een groen landschap rondom en in Badhoevedorp als hedendaagse manier om bewoners te beschermen tegen invloeden van buitenaf, (ultra)fijnstof en (grond)geluid. Een robuuste groene buffer rondom het dorp, die Badhoevedorp verbindt met en opneemt in de omringende groen / blauwe structuren, maar ook versterking biedt voor de groene dooradering binnen het dorp. Voor bewoners betekent de Stelling Badhoevedorp alsnog een groene omgeving, een bereikbaar, leefbaar en toekomstbestendig landschap met aaneengesloten groen met voldoende en uitnodigende wandelmogelijkheden. Dat is een kans om nu te investeren in een innovatieve, gezonde en duurzame gebiedsontwikkeling en zo toekomstige (en voorzienbare) verslechtering van de kwaliteit van de leefomgeving te voorkomen.

De Stelling Badhoevedorp ligt tussen fort Vijfhuizen, het oude fort Schiphol en -(delen van) het terrein van Schiphol. De Stelling Badhoevedorp sluit aan bij de Stelling Amsterdam en voegt daar een eigentijds groen element aan toe. De Stelling Badhoevedorp bestrijkt het gebied tussen de Ringvaart, A4, nieuwe A9 en Hoofdvaart en staat in verbinding met Natuurnetwerk Nederland via de Groene As. De Groene As verbindt grote en kleine natuurgebieden tussen Amstelland en Spaarnwoude met elkaar. Binnen het dorp is inbegrepen het traject van de "oude" A9, rond het dorp de "Buik" en de compensatiegebieden in de klaverbladen.

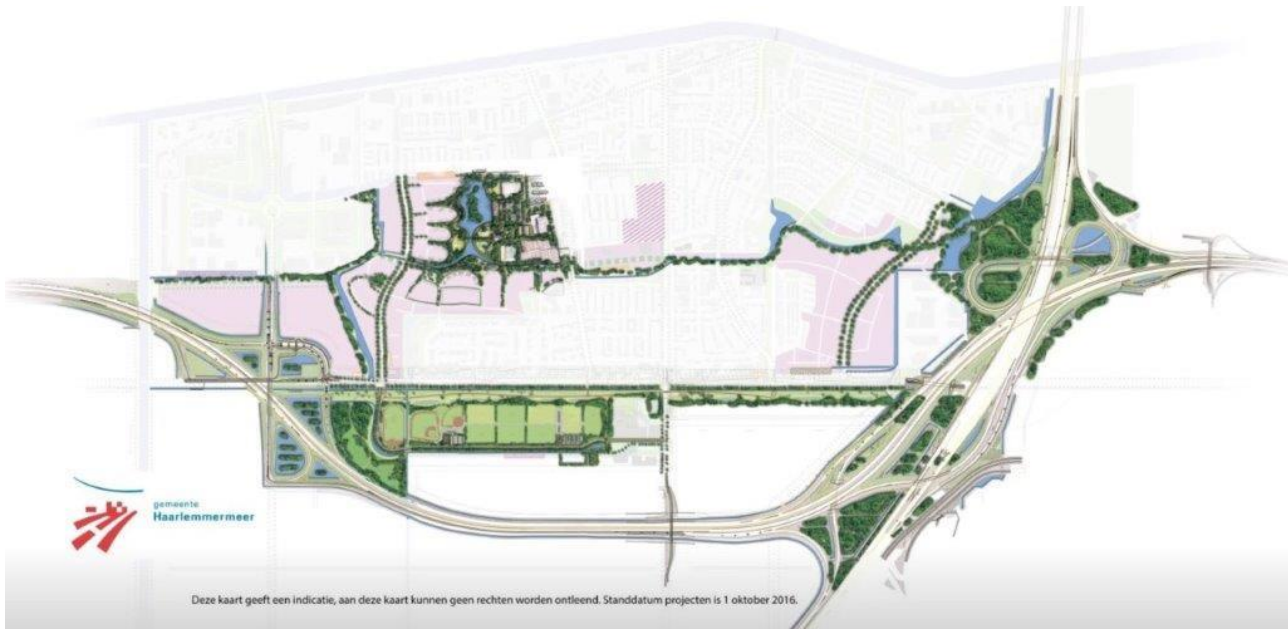
Met de Stelling Badhoevedorp worden deelprojecten die in of vlak naast dit gebied al zijn uitgevoerd of gepland, verbonden met projecten die in de (nabije) toekomst kunnen worden ontwikkeld. Zo ontstaat een samenhangend geheel, waarbij telkens de inzet is dat de integrale aanpak voor meerwaarde zorgt. Vanuit de verschillende groene deelgebieden en "snippers" groen ontstaat zo een aaneengesloten groen landschap en een multifunctionele groene buffer.

De Stelling Badhoevedorp sluit aan bij de oorspronkelijke plannen voor een "monumentaal groen landschap" of anders gezegd: "De strategische positie van Badhoevedorp als schakel in het geplande Groene Carré van Haarlemmermeer" wordt in het masterplan opgepakt als een belangrijke toekomstige kwaliteit. Het dorp positioneert zich daarmee als onderdeel van deze toekomstige landschapsstructuur en versterkt zijn imago als landschappelijk hoogwaardige en aantrekkelijke woonplaats. Met de aanleg van de Groene Carré blijft vanuit het dorp het zicht op een groene omgeving gegarandeerd. De Groene As, de ecologische en recreatieve verbinding tussen Amstelland en Spaarnwoude, kan deel uitmaken van deze nieuwe landschapsstructuur. Het groengebied met de ecologische hoofdzone vormt de zuidelijke afronding van het dorp. Door het in te richten als recreatiegebied verkrijgt Badhoevedorp een hoogwaardige parkzone als beëindiging van het woongebied. De nieuwe huisvesting van de sportvelden wordt ingebed in het groen-en recreatiegebied." ¹².

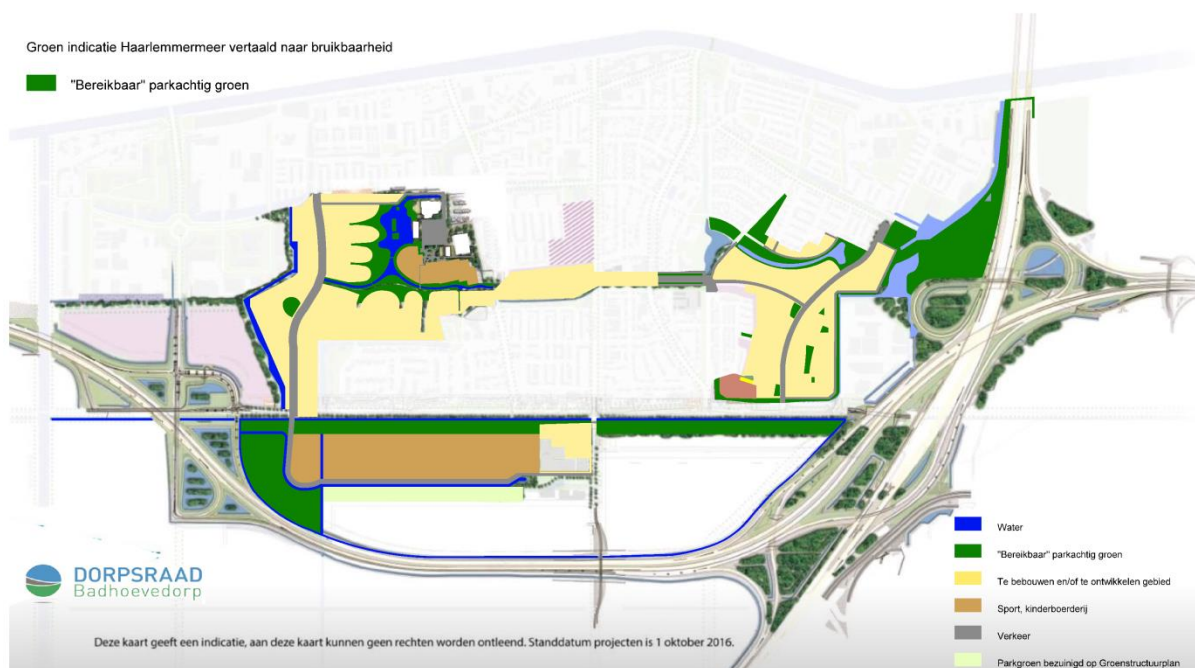
¹² Bestemmingsplan Schipholweg 275, Badhoevedorp Lijnden Oost, september 2016

In onderstaand kaartje heeft gemeente Haarlemmermeer aangegeven welk groen (op termijn van 20 jaar) te verwachten is.

In het onderstaand kaartje is door de VDB aangegeven welk groen voor bewoners toegankelijk en "bruikbaar" is. De kinderboerderij is een speciale voorziening (Groenstructuur). Van dit toekomstig groen is maar een deel geformaliseerd.

Toelichting Multi functionele buffer

De waarde van een gezonde groene leefomgeving en de noodzaak van een balans tussen leefomgeving en economische ontwikkeling wordt steeds breder onderkend. Zo is het toevoegen van gezonde levensjaren in de regio een van de uitdagingen van de Amsterdam Economic Board.¹³ Toename van groen areaal is een zaak van gewicht. Dat geldt landelijk (Staatsbosbeheer), in de provincie¹⁴ en voor gemeente Haarlemmermeer. Voor de gemeente is dit een van de beweegredenen voor de fusie met Haarlemmerliede en Spaarnwoude en om Park 21 te ontwikkelen. Recent heeft de MetropoolRegioAmsterdam ingezet op een bereikbaar, beleefbaar en toekomstbestendig landschap¹⁵. De mogelijkheid tot bewegen in een groene omgeving geldt als een basis (voor)waarde voor een gezonde omgeving. Ook voor de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland¹⁶ is de druk op het Metropolitane landschap een vraagstuk.

In onderstaand voorlopig schema zijn de functies van de Stelling uitgewerkt¹⁷

Gezonde leefomgeving voor mens en natuur

- Reductie van (ultra) fijnstof en (grond) geluid. Met name grondgeluid verdient de aandacht. Verdere introductie van naaldbomen kan bijdragen aan seizoen onafhankelijke continuïteit van fijnstof afvang en geluidsreductie, waar naaldbomen in het bijzonder geschikt voor zijn.
- Mogelijk maken van gezonde mobiliteit: er is al toenemend aandacht voor fietsen, lopen en wandelen. Het is de basis voor gezonde verplaatsing zonder de kwaliteit van de omgeving te belasten. In Badhoevedorp zijn nu zowel binnen als buiten het dorp de mogelijkheden voor wandelen beperkt.
- Perceptie: een groene omgeving die afschermt van de overweldigende infrastructuur direct rondom verhoogt de leefbaarheid, beïnvloedt hinderbeleving, heeft positieve invloed op de gevolgen van hinder van geluid.
- Meer en beter waarborgen van behoud van natuur. De waarde van natuur wordt niet alleen uitgedrukt in de Flora en Faunawet. Verdwijnen van het Wandelbos als rijk biotoop van niet-beschermde vogels is een voorbeeld van verarming van natuur, die juist in een verstedelijkte omgeving waarde heeft. Compensatie hiervoor is geen onderdeel van de bestaande plannen en kan, zal buiten het dorp maar beperkt mogelijk zijn (Schiphol). Waar mogelijk verbreding en uitbreiding van de oppervlakte van ecologische verbindingen is in lijn met huidige inzichten, waarin wordt ingezet op oppervlakte in plaats van op stapstenen.

Zorgvuldig ruimtegebruik

¹³ Zie <https://www.amsterdameconomicboard.com/uitdaging/gezondheid>

¹⁴ "Statenleden pleiten voor offensieve groenstrategie" MRA nieuwsbrief oktober 2016

¹⁵ <http://www.metropoolregioamsterdam.nl/nieuwsarchief/nieuws/mra-zet-in-op-bereikbaar--beleefbaar-en-toekomstbestendig-landschap-678>

¹⁶ Verkenningen NH2050

¹⁷ Gebaseerd op de Handreiking Duurzame Gebiedsontwikkeling 2011, recent verwerkt in "Gezonde gebiedsontwikkeling vergt brede blik" Tijdschrift Milieu november 2016 (Tijdschrift van het netwerk voor milieuprofessionals VVM)

De ruimte in en rond Badhoevedorp is beperkt. Deze ruimte wordt beter benut door de combinatie van functies centraal te stellen, zoals bij de ontwikkeling van de groen/blauwe infrastructuur¹⁸. Ook bebouwing kan bijdragen aan afscherming of aan verbetering van de leefomgeving bijvoorbeeld door groene gevels.

Toekomstbestendig

toename van groen en begroeiing draagt bij aan klimaatbestendigheid. De hoeveelheid bomen die al is verdwenen of binnenkort wordt opgeofferd, zal in de groencompensatie maar zeer ten dele verdisconteerd worden.

Betrokkenheid van bewoners

De Stelling wordt mede als bewonersinitiatief ontwikkeld, er worden zoveel mogelijk bewoners intensief bij het plannen en uitvoeren van (deelgebieden) de Stelling betrokken.

Ontwikkeling van gebiedskwaliteiten en gebiedsidentiteit

Badhoevedorp is onderdeel van de polder, maar net zo goed een stedelijk overloop gebied. Het dorpse karakter zal worden gewaarborgd, maar in concreto alleen door het blijven aanplanten van platanen in de lanenstructuur. Het "landschap" rond het dorp wordt nu gedomineerd door de aanblik van de nieuwe A9. Door samen met bewoners te zorgen dat dit landschap wordt gevuld met groen en door het hart van het dorp, het gebied rond de oude A9, te transformeren tot een groene plek. Waar mensen graag heengaan, ontstaat een nieuw dorp met oude en nieuwe kwaliteiten en het vermogen om mensen te binden.

¹⁸ Designing green and blue infrastructure to support health urban living, TO2 federatie juni 2016

5. Concrete uitwerking Stelling Badhoevedorp: samenwerking, onderzoek en deelprojecten

De aanpak is gebaseerd op "state of the art" kennis over de rol van landschappelijke inpassing bij afscherming tegen uitstoot en geluid, over duurzame, gezonde en beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte (waarbij uitdrukkelijk ook de gebouwde omgeving betrokken wordt). En vraagt vooral durf om de sector- en projectgrenzen te overstijgen en de bereidheid om in de praktijk innovatieve landschappelijke maatregelen te onderzoeken die bij een uitsluitend theoretische en tweedimensionaal modelmatige aanpak buiten zicht blijven, met name voor grondgeluid. De winst van die integrale landschappelijke inpassing betaalt zich uit in het maatschappelijk rendement voor bewoners. Niet alleen voor Badhoevedorp, maar uit te breiden naar de gehele luchthavenregio.

Het grote aantal partijen, met verschillende grondposities en verschillende belangen, vereist niet alleen netwerkontwikkeling en samenwerking. Voor realisatie van de Stelling is samenwerking van alle partijen en gezamenlijke ontwikkeling van het gebied een voorwaarde. Het concept collectieve gebiedsontwikkeling¹⁹ kan daarvoor een kader bieden. Naast inzet van (financiële) middelen is gedegen ondersteuning vanuit wetenschap en bemiddelende uitvoerende partijen onontbeerlijk.

Samenwerking

- Bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in het dorp
- gemeente Haarlemmermeer (overleg is gaande) en provincie Noord Holland
- NMCX (Centrum voor Duurzaamheid Haarlemmermeer.
- MNH (Natuur-en Milieufederatie Noord-Holland)
- GGD Kennemerland (medische milieukunde), advies en onderzoek (Gezondheidsmonitor)
- The Solid Grounds Kennismakelaars (Vincent Kuypers)

Na netwerkanalyse wordt contact gelegd met

- Rijkswaterstaat
- Schiphol en gebruikers
- SADC
- Grondeigenaren
- Ondernemers
- Instellingen voor wetenschappelijk onderzoek
- Stadslabs in Amsterdam
- Investeerders, instellingen en financiers. Gedacht wordt aan de Stichting Leefbaarheidsfonds Schiphol. Provincie Noord-Holland kan hierin mogelijk een bemiddelende rol spelen.

Onderzoek

Wetenschappelijk onderzoek is nodig om de effecten van de maatregelen te beoordelen.

- Meetpunten luchtkwaliteit en (grond)geluid. In Badhoevedorp is alleen een permanent meetpunt voor luchtkwaliteit aanwezig, de plaats daarvan is niet optimaal. Mobiele meetpunten zijn noodzakelijk, zowel voor luchtkwaliteit als (grond)geluid.
- Onderzoek onder bewoners. Er komt een nulmeting beschikbaar: de Gezondheidsmonitor van de GGD is uitgevoerd in september 2016. De steekproef was groter dan gebruikelijk in verband

¹⁹ <http://www.platform31.nl/publicaties/framework-voor-werken-met-meervoudige-waardecreatie-bij-collectieve-gebiedsontwikkeling>

met onderzoek naar ultrafijnstof en is getrokken op 6cijferig postcode niveau. De resultaten zijn eind 2017 beschikbaar. In overleg met de GGD zou herhaling van dit onderzoek ter evaluatie van de maatregelen mogelijk zijn. Dit kan worden gecombineerd met kleinschalig onderzoek naar lokale kwaliteit van de leefomgeving.

Algemene inrichtingsprincipes

De Stelling Badhoevedorp vraagt van de samenwerkingspartners een andere blik. Landschappelijke inpassing betekent dat alle groene elementen waarmee de ruimte wordt ingericht naar hun functie(s) in samenhang met elkaar en met de omgeving worden gezien. Niet alleen op ruimtelijke en/of beeldkwaliteit, maar integraal. In het bijzonder gaat het om effect op (ultra)fijnstof en/of (grond)geluid, maar ook om beweegvriendelijkheid, voedsel- en circulaire economie. Uitdrukkelijk wordt ook de gebouwde - en te bouwen - omgeving betrokken.

Beweegvriendelijkheid

Eind 2016 is een beweegvriendelijkheidsscan van het dorp uitgevoerd met bewoners, ambtenaren en professionals onder leiding van Nederlands Instituut voor Sport en Beweging/Kenniscentrum sport. Resultaten zijn beschikbaar begin 2017. Voor beweeg- en ontmoetingsvriendelijke oplossingen in het vervolgtraject zal gebruik worden gemaakt van de meest recente inzichten.²⁰

(ultra) Fijnstof en Geluid²¹

Bomen en groen – de ruwheid van oppervlakken - voorkomen vrije verspreiding van stoffen en geluidseffecten. Op sommige plaatsen zal de concentratie toenemen en dus op andere plaatsen juist niet diep in het leefmilieu doordringen. Hiervan kan gericht en weloverwogen gebruik worden gemaakt. Factoren die stapsgewijs dienen te worden bepaald: afstand tot bron en tot receptor, gelaagdheid van beplanting (coulissen), breedte en dichtheid van beplantingsstroken (regels), ecologie, soortkeuze en zomer/winter effect.

Toelichting **zomer/wintereffect**: in alle beplantingen zorgen voor een deel of geheel wintergroene soorten om het afnemend effect van bladverlies in het najaar te voorkomen. Naaldbomen hebben zowel een grotere oppervlakte voor fijnstofopvang als een groter effect op geluid door dempende eigenschappen van de bodem. Verdere introductie van **naaldbomen** in de Haarlemmermeer is te beschouwen als een innovatie. Implementatie hangt af van de vraag waar en op welke manier de bodem het best geschikt gemaakt kan worden om ook op langere termijn floreren van de naaldboom te garanderen, zoals op verschillende plaatsen in Badhoevedorp. Alleen al de aanblik (perceptie) 's winters van groen geeft leefbaarheids- en gezondheidsrendement voor bewoners.

²⁰ Handboek Mens en openbare ruimte "Prettige plekken", R. Maas en K. Kuitert, 2016

²¹ Lugten (2014) Resi(l)ience ; Peng, Bullen and Kean (2014) The effects of vegetation on road traffic noise; Huisman (1990) Sound propagation over vegetation-covered ground; Van Leeuwen (2009) Acoustisch onderzoek DMGR DLG; TO2 federatie (2016) Designing green-and-blue infrastructure for Healthy Urban Living, 3.5 on noise-abatement

Naar maatregelen tegen **grondgeluid** is onderzoek gedaan door Martijn Lugten ²²

Belangrijkste inzicht:

Het gaat nooit om één maatregel tegen grondgeluid, de meeste winst zit in de combinatie van vele kleine maatregelen die in samenhang bijdragen aan perceptie, verstrooien, absorptie of kaatsen van geluid en zo grondgeluid kunnen mitigeren.

Grondgeluid

Grondgeluid is het (laagfrequente) geluid van grondgebonden activiteiten op luchthaven Schiphol: starten, taxiën, landen en proefdracien. Door de nabijheid van Schiphol ondervinden bewoners hinder van grondgeluid uit verschillende bronnen op vrijwel alle banen.

Omdat hinder door grondgeluid onder meer afhankelijk is van de weersomstandigheden is het effect van gewenning veel minder dan bij ander vliegtuiggeluid.

Grondgeluid is niet genormeerd. In de praktijk echter wordt bij onderzoek van een "Hoofddorpse norm" voor grondgeluid uitgegaan. In Hoofddorp is uitgebreid en jarenlang onderzoek gedaan naar grondgeluid en mogelijke maatregelen daartegen (de "ribbels").

Geen informatie over omvang en ernst van hinder door grondgeluid in Badhoevedorp

In Badhoevedorp zijn enkele onderzoeken gedaan naar hinder door grondgeluid van startende vliegtuigen op Kaag- en Aalsmeerbaan. Er is technisch onderzoek gedaan naar geluidsoverdracht van grondgeluid. In 2011²³ is tweemaal een dag gemeten (twee locaties), in 2013²⁴ tweemaal zes weken (één locatie).

Met behulp van een niet gevalideerde hindercurve wordt als uitkomstmaat hinder overdag (verstoring van dagelijkse bezigheden) gebruikt.

Bij het onderzoek uit 2016 is de microfoon afgesteld op het geluidsniveau in Hoofddorp.

Uit ander onderzoek (2016²⁵) blijkt dat de hinder door grondgeluid in Badhoevedorp een heel ander patroon heeft dan in Hoofddorp. In Badhoevedorp gaat het om hinder door kleinere vliegtuigen, maar wel veel frequenter²⁶.

²² Martijn Lugten, Resi(li)ence 2014

²³ NLR 2011 Onderzoek naar grondgeluid

²⁴ NLR 2016

²⁵ TNO 2016

²⁶ In de onderzoeken van NLR en van TNO worden overigens andere meetmethoden gebruikt dan in Hoofddorp, waar jarenlang met vaste NOMOS meetpunten is gemeten. Dat is in Badhoevedorp nooit gebeurd.

Geen van bovenstaande onderzoeken geeft informatie over aantallen gehinderden, over slaapverstoring of over het maximale niveau van hinder²⁷. Ook weerspiegelen deze onderzoeken niet de ervaring van bewoners. Daarnaast is de toekomstige toename van vliegverkeer niet verdisconteerd:

Toekomst: toename van hinder door grondgeluid

Van vernieuwing van de samenstelling van de luchtvloot kan voor Badhoevedorp geen afname van de hinder worden verwacht.²⁸ Bekend is dat Schiphol zich opmaakt voor een schaa sprong na 2020.

Met de invoering van het Nieuwe Normen en Handhavingstelsel zullen de secundaire banen Aalsmeerbaan en Zwanenburgbaan niet incidenteel maar structureel vaker gebruikt worden.

Dat betekent dat de hinder door grondgeluid in Badhoevedorp de komende jaren zal toenemen.

N.B.: De gezondheidseffecten van blootstelling aan grondgeluid treden op *onafhankelijk* van het beleven, ervaren of klagen over hinder door grondgeluid.

In de technische onderzoeken naar geluidsoverdracht van grondgeluid die in Badhoevedorp zijn uitgevoerd²⁹ wordt stelselmatig een verschil tussen zomer en winter vastgesteld van 10 dB. Deels wordt dit verschil veroorzaakt door niet-beïnvloedbare factoren als het weer, maar voor een ander deel heeft het te maken met kenmerken van (begroeiing van) de bodem. Dat komt overeen met de ervaring van bewoners. Zo ondervinden bewoners in Oost Badhoevedorp meer hinder van grondgeluid sinds 2103 toen grote hoeveelheden bomen in dit gebied werden gekapt in verband met de aanleg van de nieuwe A9. Dat zijn duidelijke aangrijpingspunten voor toepassen van de gerichte inrichtingsprincipes van landschappelijke inpassing van de Stelling Badhoevedorp.

De discussie over maatregelen tegen grondgeluid blijkt echter gedomineerd te worden door het belang dat verschillende partijen hechten aan het onderscheid tussen hinderbeperking enerzijds en bevordering van leefbaarheid anderzijds. De Gezondheidsraad adviseerde recent een ander kijk op de relatie tussen hinder en gezondheid.³⁰ Daarnaast wordt in onderzoek³¹ de omvang van de hinder en daarmee het effect van mogelijke maatregelen onderschat. Het gaat dan bovendien om maatregelen die alleen theoretisch en niet in samenhang zijn beoordeeld en (opnieuw) op Hoofddorpse leest zijn geschoeid.

Uitgaand van de feitelijke situatie van grondgeluid uit meer bronnen en van meer banen dan alleen startende vliegtuigen van Kaag- en Aalsmeerbaan is in onderstaand plaatje te zien dat de ruimte om maatregelen toe te passen en effecten te onderzoeken aanmerkelijk groter is dan in Hoofddorp.

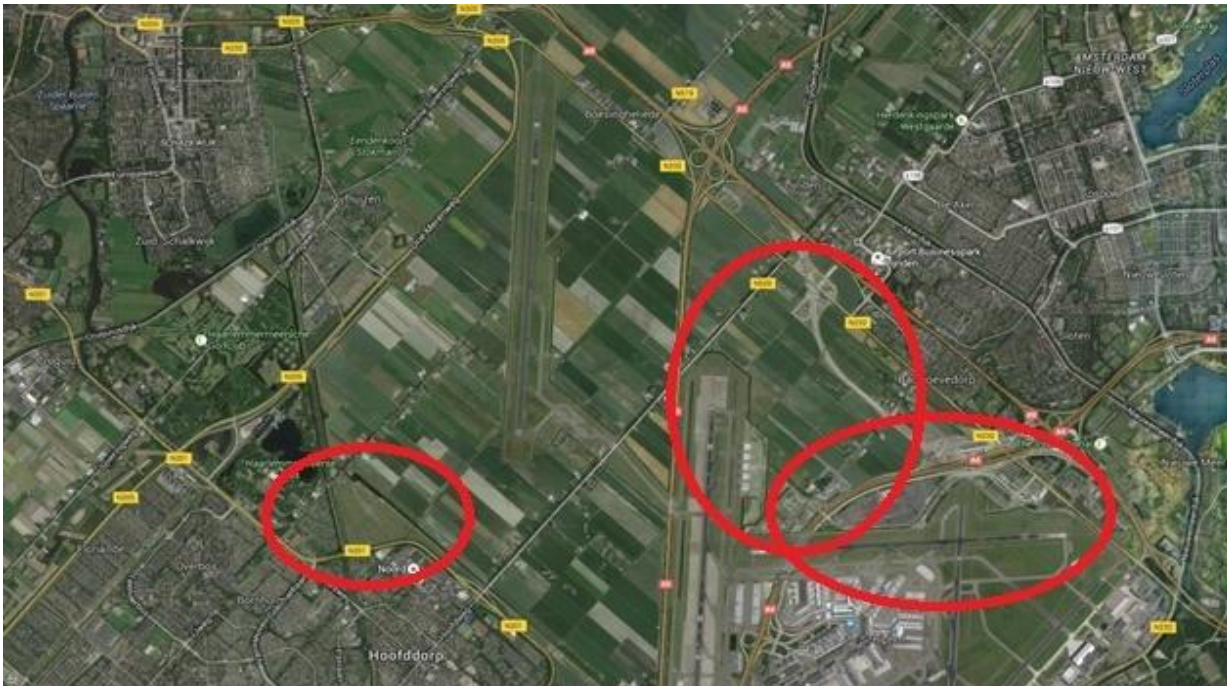
²⁷ Zie de MER bij het nieuwe Normen en Handhavingstelsel.

²⁸ NLR 2013 Quickscan grondgeluid

²⁹ NLR 2011, 2013, 2016

³⁰ Gezondheidsraad no 2016/12 "Meewegen van gezondheid in omgevingsbeleid"

³¹ NLR 2013

Deelprojecten binnen en om het dorp - met drie sterren (*) - zijn maatregelen aangegeven die ook specifiek een mitigerende werking tegen grondgeluid kunnen hebben**

- *****Groen Pauzeland op het traject van de A9³²**

Voor het traject van de "oude" A9 heeft de VDB medio 2016 een plan voor een tijdelijk landschap (een zgn. "Pauzeland") ingediend voor de competitie "het Groenste Idee". Hoewel het buiten de prijzen viel is dit idee door de gemeente geadopteerd. Samen met bewoners wordt een plan voor groen landschap gemaakt dat de functies van groen zichtbaar en herkenbaar maakt en vervolgens ingericht: een plek om te wandelen en te ontspannen, voor (moes)tuinen en voor innovatieve mogelijkheden op het gebied van bescherming tegen (ultra) fijnstof en (grond)geluid (een mini-Stelling). Voor ondersteuning door het NMCX wordt eigen budget ingezet. Deelfinanciering door de gemeente is toegezegd.

****N.B. de functie van het dijklichaam, A9 schermen en begroeiing bij de bescherming tegen hinder van grondgeluid heeft tot nu toe geen aandacht gekregen*

- **Het Groene Lint; sleutel tot een groen wandelnetwerk in het dorp**

Bij de definitieve ontwikkeling van het Centrum bevindt zich op het traject van de oude A9 het Groene Lint. Deze Oost-Westverbinding kan ook worden gezien als onderdeel van een verbindende groene route tussen de potentiële buurtparkjes die in het Groenstructuurplan zijn aangegeven. Een stap verder is om het vele versnipperde infrastructuurgroen op te nemen in een fijnmaziger groen netwerk van loop- en wandelroutes, waardoor als het ware een **parkdorp** ontstaat.

Deze plannen worden samen met bewoners ontwikkeld. Een eerste stap is gezet door Merel Dedding, stagiaire NMCX met haar presentatie van de "Groene A9".³³ Daarbij hoort ook de ontwikkeling van de potentie van de aangewezen "buurtparken". Twee van de drie tot

³² Zie bijlage

³³ Merel Dedding, Groen Badhoevedorp, een onderzoek naar een nieuwe duurzame inrichting van Badhoevedorp, Hogeschool voor Planologie en Sociale Geografie januari 2017

buurtparkjes bestemde gebiedjes bestaan uit ieder drie veldjes gescheiden door jaren-zestig bebouwing. In samenhang met het bovenbeschreven netwerk kunnen deze veldjes vergroend en ontwikkeld worden tot hedendaagse en toekomstbestendige parkjes. Door inplannen van een wandelpad achter het nieuwe Corendon-hotel en tussen Meidoornweg en Ringdijk wordt een "rondje Badhoevedorp" mogelijk.

Afbeelding uit het onderzoek van Merel Dedding

Uitleg ontwerp

- Wandel- en fietsroutes

- Groen

- Water

- Speelplekken

- Knelpunten

- **Aandacht voor plekken waar vogels uit het Wandelbos kunnen verblijven**

De rijke biotoop voor vogels in het Wandelbos wordt nergens gecompenseerd en dat betekent ecologische verarming als hier niet in wordt voorzien, bijvoorbeeld door planten van struiken.

- ***** Centrumgebied**

Het nieuw te ontwikkelen centrumgebied en herontwikkeling van het oude winkelcentrum inrichten volgens principe van duurzame, gezonde gebiedsinrichting op alle niveaus te toetsen aan de aanbevelingen van Lugten. Dat betekent stedenbouwkundig, landschappelijk, bouwkundig, civiel- technisch toetsen met op PVAKⁿ; perceptie/verstrooiing/absorptie en kaatsen van (grond)geluid

- ***** Gebouwde omgeving**

Bij gebouwde en te bouwen omgeving mogelijke meerwaarde voor een gezonde leefomgeving (luchtkwaliteit, geluid, groen) bij de afwegingen en plannen betrekken: muren, daken, gevel van gebouwen, woningen, kantoren, hotels geluidswerend uitvoeren dus waar mogelijk vergroenen.

- ***** De hoge fysieke afscheiding van het **dijklichaam A9**, inclusief "de Berlijnse muur", (tunnel-façade), kunstwerken en geluidsschermen waar mogelijk vergroenen en/of verruwen.**

- ***** Nieuw Groen**

Bij alle nieuwe aanplant van uitgaan van een zomer/wintersamenstelling met 50% wintergroen bij voorkeur naald dragend

- **Ringdijk**

Begroeiing Ringdijk ter afscherming van geluid over het water, vergroten van landschappelijke waarde en bijdragend aan vermindering van de verkeerssnelheid (voorstel maken in samenwerking met bewoners).

- *** **Landschappelijke inpassing Verkeersknopen, inrichting Gijsenberg en Park Quatrebras**
Bevinden zich in de uitvoeringsfase en kunnen met Stelling-elementen meerwaarde krijgen. Gebruik van wintergroene begroeiing en bij voorkeur naaldbomen bij de beplanting zorgt ervoor dat de functie voor de luchtkwaliteit minder seizoensafhankelijk wordt en de functie van geluiddemping wordt versterkt. Overleg hierover is gaande. Voor inrichting van het Gijsenbergterrein (zuidkant Schipholweg) wordt vanaf het begin een integrale aanpak gekozen en samen met de gemeente een projectplan ontwikkeld.
- *** **De Buik**
Voor de ontwikkeling van projecten in de Buik is een korte- en lange termijn perspectief noodzakelijk.³⁴ Op de kortere termijn is een optie om zo diep mogelijk wintergroen bos aan te planten tussen de A9/A4 en de bewoners, met voldoende hoogte en dichtheid. Bijhorende bodemcultuur van een dikke mos- (humus- of strooisel laag) is essentieel. Binnen deze ring van groen is ook andere begroeiing mogelijk: een "Voedselbos" heeft ook coulissen. Op deze manier worden ook de sportvelden alsnog afgeschermd. Op de langere termijn zijn kantoren gepland, die een belangrijke bijdrage aan afscherming kunnen leveren.
Uiteraard kan ieder plan in de Buik alleen in samenwerking en overleg met stakeholders ontwikkeld worden. Dat geldt ook voor het Schipholterrein.
- *** **Schipholterreinen**
Ook in dit gebied kan in overleg het volgende worden ontwikkeld: alle grasvlakken rondom de banen (uit te breiden naar opstelplaatsen, proefdraailocatie en hangars) een ander type gras planten of inzaaien. Een gras dat ergens tussen de 10 en 50 cm hoog groeit, vooral in de winter een ruwer oppervlak heeft, onaantrekkelijk is voor ganzen en onderhoudsarm is. Alle relatief kleine groen vakken tussen de banen en de A4/A9 beplanten met winterhard groen bijvoorbeeld ligusters en taxus, die als regelbeplanting aangeplant worden. In tegenstelling tot grootschalige aanplant van berken is dit ook in de winter functioneel. Combinatie van bovenstaande maatregelen met grind- en gravelbakken. Nieuwe en bestaande bebouwing op Schiphol, waaronder parkeertorens en de toekomstige A- pier geluidwerend uitvoeren door vergroening van de gevels en toetsen aan de aanbevelingen van Lugten, PVAKⁿ!

³⁴ De Buik ten oosten van de Schipholweg wordt pas na 2040 ontwikkeld, zie de Gebiedsvisie Schipholdriehoek 2040. Tot die tijd kan het gebied wel duurzaam benut worden, mits het de toekomstige ontwikkeling –kantoren- niet onmogelijk maakt. Met groenbeplanting kan hiermee goed rekening worden gehouden.

6. Voortgang en vervolgstappen (maart 2017)

Gezien de complexe opgave en de vele afhankelijkheden, is de voortgang en volgorde van stappen telkens ook afhankelijk van de reactie van de (beoogde) partners.

Noodzakelijk onderdeel van het proces is investering in kennistafels over naaldbomen/landschappelijke inpassing en daarop aansluitend business-cases over de invulling van de Buik, mede afhankelijk van de financiering. Dit voorjaar start de tweede tranche van de Stichting Leefbaarheidsfonds Schiphol, een belangrijke mogelijke financieringsbron.

Belangrijkste samenwerkingspartner is **gemeente Haarlemmermeer**. Het overleg is gaande. De Gebiedsmanager en Omgevingsmanager A9 zijn binnen de gemeente aanspreekpunt en intermediair voor de VDB. Voor het traject naar de Omgevingsvisie moet de relatie nader worden vormgegeven. Deelname aan het leertraject van de Democratic Challenge voor de Omgevingsvisie (waarvan de Stelling een onderdeel is) kan hiervoor een welkome ondersteuning bieden.

Voor onderdelen van de Stelling Badhoevedorp bestaat al wel draagvlak.

- De Stelling Badhoevedorp bouwt voort op de samenwerking met de gemeente rond "Een groene buffer met kwaliteit voor Badhoevedorp" (2013). Omdat een aantal plannen nog in ontwikkeling is, is voor de VDB nog niet na te gaan in hoeverre maatregelen uit dit onderzoek daarwerkelijk zijn geïmplementeerd.
- Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp: eind 2015 is met de projectwethouder Omlegging A9 en de wethouder Ruimtelijke Ordening afgesproken, dat waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van marges in de bestaande plannen om van Badhoevedorp een "goed voorbeeld" van toekomstbestendige en gezonde inrichting te maken. ("tweaken"). Voor de plannen die al ver in de uitvoeringsfase zijn zoals de "Knoop" stuit dit op tijds- en financiële problemen. Maar ook op leemtes in praktische informatie over de precieze bodemmaatregelen die noodzakelijk zijn om naaldbomen op polderklei te laten gedijen. Het zand dat daarvoor nodig is, is overigens in ruime mate aanwezig.

Begin 2017 is het Stellingplan besproken met de projectwethouder A9. Deze staat positief tegenover het ontwikkelen van de groene wandelroutes en is bereid mogelijke facilitering te verkennen. Het gaat hierbij vooral om inventarisatie van bestaande beleids- en beheerplannen voor de komende jaren. De VDB is gevraagd het Stelling-plan verder uit te werken en daarbij onderscheid te maken tussen de plannen binnen het dorp en die in de Buik.

Tijdens de Raadsessie van 16 maart 2017 heeft de Raad gevraagd op de hoogte te worden gesteld van de voortgang van de plannen.

- Duurzaamheid: voorjaar 2016 zijn de Stelling-plannen globaal besproken met de wethouder Duurzaamheid, die een mogelijk faciliterende rol van de gemeente zag bij het om de tafel krijgen van stakeholders met als invalshoek duurzaamheid. Na afloop van de competitie voor het "Groenste idee" volgden medio 2016 gesprekken met de programma-manager Duurzaamheid. Begin 2017 bleek dat vanuit het programma Duurzaamheid gelden kunnen worden aangewend, niet alleen voor de gerichte en duurzame vergroening van tijdelijke A9, maar ook voor het Groene Wandelnetwerk.

Een projectplan voor het Wandelnetwerk wordt in overleg met de Omgevingsmanager uitgewerkt begin 2^e kwartaal 2017. Vanuit dit programma kunnen bewonersinitiatieven namelijk niet rechtstreeks gesubsidieerd worden, maar wel gefaciliteerd via een gezamenlijk plan voor beplanting. Dit projectplan bevat een eerste inventarisatie van knelpunten en een plan van aanpak voor het verder betrekken van bewoners.

- Luchthavenzaken: begin 2016 vond overleg met de wethouder Luchthavenzaken plaats. Naar zijn idee zou de innovatieve groene buffer van de Stelling onderdeel kunnen zijn van de IBA die in voorbereiding was. Inmiddels is duidelijk dat deze IBA helaas geen doorgang vindt. De VDB voerde in 2016 gesprekken met de Omgevingsraad Schiphol over maatregelen tegen grondgeluid. Maart 2017 bleek dat het dossier Grondgeluid in Badhoevedorp in de ORS open blijft. Belangrijker nog is dat bij de Raadsessie van 2 maart het College bevestigde dat het zoeken naar technische oplossingen voor grondgeluid ook bij de gemeente op de agenda blijft staan.

Contacten met **andere stakeholders**, met name vanwege grondposities in de Buik, volgen na netwerkanalyse. De Milieufederatie Noord Holland heeft in opdracht van de provincie Noord Holland een rapport gemaakt met ideeën van bewoners nabij Schiphol over maatregelen tegen geluidshinder. De Stelling Badhoevedorp is een van de bijdragen in dit rapport.

Bijlage : Projectplan Groenste Idee (versie voorjaar 2016, uitvoering nog niet bekend)

A9 verbindt: van tijdelijk naar duurzaam

1. Omschrijving van het initiatief

De A9 gaat straks om Badhoevedorp heen. In Badhoevedorp blijft een brede strook achter waar ook tijdelijk (tot de definitieve invulling in 2019) veel mee te doen valt. De Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp wil daar een *pauze-landschap* ontwikkelen: een groen landschap waar ruimte is voor het ontwikkelen van groene, duurzame en gezonde initiatieven en experimenten om Badhoevedorp toekomstbestendig te maken. Een plek waar inwoners van jong tot oud graag naar toe gaan voor inspiratie, in- en ontspanning, rust en ontmoeting. Tegelijkertijd een landschap dat zorgt voor bescherming tegen fijnstof en geluid, voor klimaatbestendigheid door waterberging en biodiversiteit- en daardoor mensen ook op ideeën brengt hoe ze dat zelf in hun eigen tuin kunnen doen.

Het 'Pauze-landschap' biedt ruimte voor *natuur, recreatie, educatie en creatie*. Te denken valt onder meer aan: bijenhotel, wandelroutes, bloemenkwekerij, bomenstalling, schooltuintjes, moestuintjes, broedplaats en experimentele kweekvijver voor de green junkie of andere planten, struiken en bomen die voor een stiller of schoner milieu zorgen, voedselbos, picknickweide, skate-, ijs- of rolschaatsbaan, hondenuitlaatplekken, spelen, vissen en varen. Dat alles langs een watergang (de "Kromme Tocht" van voor de A9). Met zoveel mogelijk groen, dat bij de definitieve inrichting kan blijven en dan als groene wandelbaan het dorp verbindt.

Ons uitgangspunt is dat het in Badhoevedorp ook in 2030 goed wonen en werken moet zijn. Wie een dorp wil inrichten voor de toekomst en voor volgende generaties, gaat uit van duurzaamheid, gezondheid en maatschappelijk gebruik van de openbare ruimte. De leefomgeving zo gezond en groen mogelijk maken en daardoor uitnodigen tot bewegen en ontmoeten: zo krijg je een levendig dorp met vitale bewoners.

Daarbij staan we wel voor een dubbele opgave:

- Schiphol als naaste buur, meer huizen en meer bewoners. Het groen dat verstedelijking en verstedelijking kan compenseren en kan afschermen voor (ultra)fijnstof en (grond)geluid zal de komende jaren uit het dorp verdwijnen. Nieuw groen buiten het dorp kan dit gemis maar ten dele en pas op termijn compenseren.
- Badhoevedorp is een mozaïek van 12.000 inwoners: iedere buurt heeft andere kenmerken en er zijn veel verschillende circuits van verenigingen ed. Inwoners dorps breed bereiken en betrekken gaat niet vanzelf.

Daarom nu een uitnodigend Pauzelandschap, waar iedereen elkaar zomaar tegen kan komen en straks een Groene Baan die het dorp verbindt!

2. Uitvoering van het initiatief

Stap 1: Bekendheid

Om bekendheid te geven aan het idee en inwoners te betrekken hebben we leerlingen van het Kaj Munk Technasium in Hoofddorp om hulp kunnen vragen. Zij doen van 18 april tot 20 juni 2016 een project over de klimaat bestendige wijk. Zij zullen voor ons onderzoeken wat inwoners voor ideeën hebben. Daarna maken ze twee ontwerpen waarin zoveel mogelijk ideeën verbonden worden. Leerlingen van een basisschool hebben al een aantal ideeën mogen geven en via de Facebookpagina van de gemeente komen ook ideeën binnen. Maar er zijn meer scholen in Badhoevedorp en niet iedereen heeft Facebook. Wij betrekken graag zoveel mogelijk groepen, zodat het Pauzeland van alle inwoners wordt.

Hierover is al publiciteit geweest en onze openbare Dorpsraadbijeenkomsten worden eraan gewijd. Een jury zal de ontwerpen beoordelen.

Stap 2: Betrekken

Betrekken van inwoners, ondernemers en verenigingen die dit plan ondersteunen of mee willen werken aan de uitvoering daarvan, op wat voor manier en vanuit welke deskundigheid dan ook.

Stap 3: Budget

Met behulp van onze mede-uitvoerders plannen en activiteiten ontwikkelen om voldoende budget bijeen te krijgen. Basis is het bedrag dat de gemeente regulier bestemd heeft voor de tijdelijke invulling (minimaal gras inzaaien). Meedoen aan het Groenste idee is een manier, maar er zijn nog veel meer manieren te bedenken (meer bekendheid en meer betrokken inwoners).

Stap 4: Definitief plan maken.

Stap 5: Uitvoeren

In verschillende fasen het definitieve plan (onder meer bepaald door 3) uitvoeren.

3. Wie worden betrokken?

Het ideaal is dat iedere inwoner in het Pauzeland iets te zoeken heeft (en ook vindt) en dat tijdens het traject daarheen steeds meer mensen het leuk vinden eraan mee te doen, op wat voor manier dan ook. Niet alleen krijgen we dan een divers Pauzeland, maar ook meer (dwars)verbindingen in het dorp

Voor de jury hebben 5 inwoners/vertegenwoordigers van verenigingen gevraagd die tezamen het volgende palet bestrijken: omwonenden, groenkeners, wandelaars, hondenuitlaters, Vrouwenvereniging, Ondernemersvereniging en oud-A9-om activist, (oud) actieve leden VDB.

Bij het maken van de ontwerpen zijn dan al betrokken:

- Schoolgaande jeugd, Ouderen, Ondernemers, Leden van verenigingen.

Natuurlijk willen wij ook initiatieven als Green Junkie, Gewildgroei en Operatie Steenbreek – en er zijn vast nog andere – betrekken.

De VDB wil samen met inwoners/verenigingen een pauzeland groep vormen die stimulerende, coördinerende en faciliteert.

4. Planning

De uitvoering van het Pauzelandchap kan in 2017 beginnen, nadat het eerste gedeelte van de snelweg is weggehaald (geamoveerd) en kan in 2018 volledig gereed zijn. Waarna in 2019 – ook weer in gedeeltes- met de uitvoering van de definitieve plannen wordt begonnen.

6 Globale begroting

Het pauze-landschap heeft waarde voor het gehele dorp. Die waarde is zoveel mogelijk blijvend, groen blijft zoveel mogelijk behouden in het definitieve plan (zo min mogelijk kapitaalvernietiging). Een pauzelandchap elders heeft 60.000 euro gekost, inclusief kunstwerk. Kunstwerken hebben wij al genoeg (voor de kenner: alle viaducten van snelwegen liggen op kunstwerken).

Wij gaan uit van een globale begroting van 50.000 euro als realistische schatting. Voor de verdere uitwerking van deze begroting winnen wij deskundig advies in.

7. Groenste idee= Gezondste idee!

Inwoners van Badhoevedorp zijn zich er nog niet van bewust hoe het dorp gaat veranderen – en wat die verandering zal betekenen door het verdwijnen van groen en natuur en toename van uitstoot van auto's (in het dorp!) en geluid van vliegtuigen. Met het groene pauzelandchap zorgen we niet alleen voor duurzame en klimaatbestendige oplossingen maar maken die ook zichtbaar (educatie). Zo willen we bijvoorbeeld ook laten zien hoe leuk en/of aantrekkelijk onderhoudsarme levende tuinen kunnen zijn en wat aan eigen voedsel "productie" binnen het dorp mogelijk is (fruitbomen en moestuinen).

Een inspirerende plek waar inwoners graag naar toegaan om te bewegen (wandelen/tuinwerk), voor in- en ontspanning en om elkaar te ontmoeten (contacten): duurzame en circulaire economie "draait" op vitale werknemers en kosten van zorg en ondersteuning kunnen op termijn alleen maar dalen door ouderen die langer thuis *kunnen* blijven wonen omdat ze vitaal blijven.

Daarom gaat Badhoevedorp met dit idee voor duurzaam gezond.